

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Кафедра інформаційних технологій і програмування*

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ



Київ – 2023

УДК 37.091.33-004.922:004]:005.745

Т33

Т33 Теорія і практика використання інформаційних технологій в умовах цифрової трансформації освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 29 червня 2023 року м. Київ. Упорядник: Твердохліб І.А. – Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 225 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і практика використання інформаційних технологій в умовах цифрової трансформації освіти», присвяченій пам'яті академіка АНВО України, доктора педагогічних наук, професора Рамського Юрія Савіяновича.

Доповіді присвячені методичним аспектам використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі, проблемам модернізації змісту інформатичної середньої та вищої освіти в умовах цифрової трансформації суспільства, особливості впровадження STEAM в освітній процес. Розглянуто актуальні в даний час питання, пов'язані з організацією змішаного та дистанційного навчання, педагогічні та методичні передумови компенсації освітніх втрат та післявоєнної відбудови освіти України.

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-966-931-286-0

© Автори матеріалів, 2023

© Вид-во Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 2023

головним аспектом їх конкурентності. Викладачі повинні виходити за рамки традиційного навчання в аудиторії, доповнюючи свої поточні найкращі практики новими досягненнями в технологіях навчання та співпраці. Усі учасники освітнього процесу повинні стати активними в контексті навчання та співпраці.

Список використаних джерел:

1. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
2. Henseruk H. Digital transformation of the educational environment of the university / H. Henseruk, B. Buyak, V. Kravets [et al.]. E-learning: Innovative Educational Technologies, Tools and Methods for E-learning: Monograph. Katowice: STUDIO NOA, 2020. Vol. 12. P. 325–335.
3. Osguthorpe R. and Graham C. “Blended Learning Environments: Definitions and Directions.,” Q. Rev. Distance Educ., vol. 4, no. 3, pp. 227–233, 2003.

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ЛІТНЬОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Кисельова Олеся Борисівна,

*доцент кафедри інформатики, кандидат педагогічних наук, доцент
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», м. Харків*

[*o.kyselyova@gmail.com*](mailto:o.kyselyova@gmail.com)

Хміль Наталія Анатоліївна,

*професор кафедри інформатики, доктор педагогічних наук, доцент
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», м. Харків*

[*nkravc0@gmail.com*](mailto:nkravc0@gmail.com)

У сучасних умовах навчання й праці, пов'язаними з викликами та вимогами до організації освітнього процесу на відстані, спричиненими спершу карантинними обмеженнями в період пандемії COVID-19, а нині з воєнними діями в Україні, перед педагогами постає нагальна потреба в опануванні різними цифровими технологіями, у пошуку методів та прийомів роботи з ними. Останнім часом широко застосовуються хмарні технології, вдалий підбір яких сприяє забезпеченню досягнення освітніх цілей на всіх рівнях. Сьогодні вони займають провідне місце у здійсненні дистанційного навчання; сприяють організації спільного й безперервного доступу до освітніх інформаційних ресурсів; забезпечують організацію спільної мережевої взаємодії учасників освітнього процесу. Варто зазначити, що можливості використання Інтернет-технологій в освітньому процесі обґрунтовано у роботах багатьох науковців (О. Андрєєва, І. Слуцької, Richard E. Ferdig, Kaye D. Trammell та інших). Значну увагу проблемі впровадження хмарних технологій в освітній процес приділяли В. Биков, Л. Калініна, С. Литвинова, Н. Морзе, О. Співаковський, О. Спірін, А. Стрюк, М. Шишкіна, та інші. Актуальність використання хмарних сервісів в освітньому процесі, зокрема дистанційно, засвідчують праці А. Букач, А. Карпенко, Я. Мартиненко, О. Стечкевича та інших. Використанню хмарних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів різних предметних спеціальностей присвячені роботи В. Андрієвської, Г. Ковтонюк, Н. Олефіренко та інших. Дослідники (В. Бабіч, Н. Казакова, Н. Онищенко, Г. Пономарьова, А. Харківська, М. Чобітько та

інші) наголошують на необхідності модернізації професійної підготовки майбутніх учителів, зокрема практичного освітнього компонента. Проте, недостатньо досліджено змістову складову фахової підготовки майбутніх учителів у рамках літньої практики у віддаленому режимі.

Мета роботи полягає у висвітленні прикладів використання хмарних технологій під час літньої педагогічної практики у дистанційному форматі.

В освітньо-професійних програмах педагогічних закладів вищої освіти обов'язковою складовою є практична професійна підготовка (навчальна та виробнича). Відповідно до потреб реформування освіти дослідниками схарактеризовано такі функції педагогічної практики щодо формування професійної майстерності й педагогічної компетентності: адаптаційна, навчальна, виховна, дослідна, розвивальна, проєктивна, комунікативна, діагностична, рефлексивна, інтегрувальна [2].

В умовах активного впровадження хмарних технологій в освітню практику сучасної школи в контексті зазначеної вище проблематики варто звернути увагу на організацію «Літньої педагогічної практики», зокрема у дистанційному форматі. Для даного виду практики визначимо мету, завдання й основні способи їх реалізації. Вона створює умови для активного управління у проведенні різних видів виховної діяльності. Основним її завданням є опанування вміннями й навичками самостійної роботи з дитячим колективом в сучасних умовах під час літніх канікул, ознайомлення з умовами роботи літніх оздоровчих та пришкільних таборів [3, с. 73].

Даний вид практики трансформувався відповідно до дистанційних умов її організації. Протягом її проходження відбувається формування професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій в освітньому процесі, яке базується на певних принципах: практична (професійна) спрямованість; свідомість й активність; спрямованість на розвиток самостійності використання хмарних технологій в освітньому процесі [4, с. 235]. У зазначеному контексті вона дозволить здобувачам вищої освіти усвідомлено застосовувати ці технології під час планування роботи з дитячим колективом в літній період, вести її облік та аналіз; організувати колективну, групову та індивідуальні форми роботи з дітьми в різних видах діяльності.

Зазначимо, що керівники практики на початку пропонують студентам ознайомитись з топ-100 хмароорієнтованими інструментами для навчання [1], спробувати їх можливості, а потім обрати інтуїтивно зрозумілі та ефективні, на їх думку, для реалізації завдань даної практики. Наведемо деякі приклади цифроорієнтованих завдань, що виконують майбутні учителі під час проходження літньої педагогічної практики:

- 1) розробіть засобами Google Додатків план-сітку заходів на зміну;
- 2) підготуйте шаблон для опису змісту роботи вожатого (вихователя тощо);
- 3) розробіть сайт-портфолію з конспектами виховних занять, прикладами ігор, руханок, пісень тощо;
- 4) підготуйте фрагменти для проведення тематичних днів, наприклад, «День сміху», «День музики», «День казки» тощо. Розробіть для їх проведення віртуальну екскурсію, вебквест, інтерактивну гру тощо (рис. 1, рис. 2).

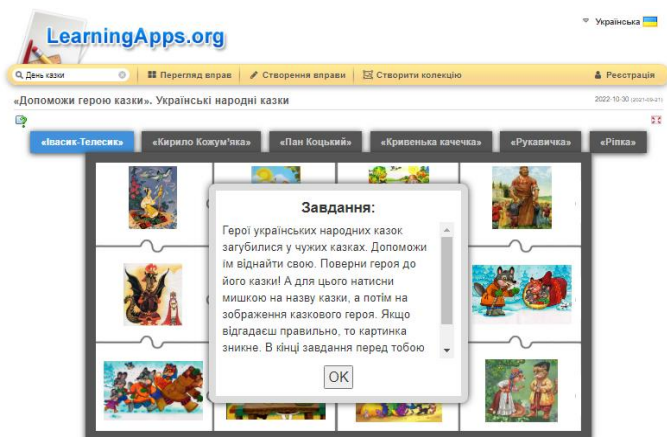


Рис. 1. Екранна копія інтерактивної гри «Допоможи герою казки. Українські народні казки» до Дня казки (<https://learningapps.org/21311379>)

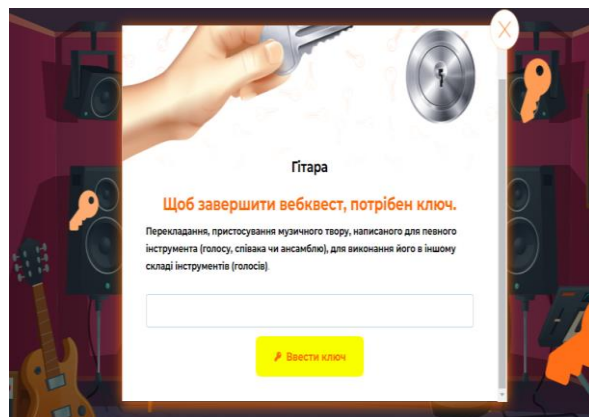


Рис.2. Екранна копія фрагменту вебквесту «Музика в нашому житті» до Дня музики (https://vseosvita.ua/webquest/play?id=11973&id_user=603376&hash=59f7b3fb)

- 5) створіть для проведення виховного заходу необхідні електронні дидактичні матеріали (документи, інтерактивні вправи, онлайн-опитування, кросворди, вікторини, інтерактивні аркуші, презентації, інфографіка, плакати тощо), використовуючи можливості хмарних сервісів LearningApps (<https://learningapps.org/>), Quizlet (<https://quizlet.com/>), Padlet (<https://padlet.com/>), LinoIt (<https://linoit.com/>), Jamboard (<https://jamboard.google.com/>) тощо;
- 6) розробіть сценарій виховного заходу (заняття) з використанням створених електронних дидактичних матеріалів. Наприклад, «Листівка другу», «Святкуємо Івана Купала» тощо), вікторина «Своя гра!», змагання «Знавці Інтернету» тощо (рис. 3).

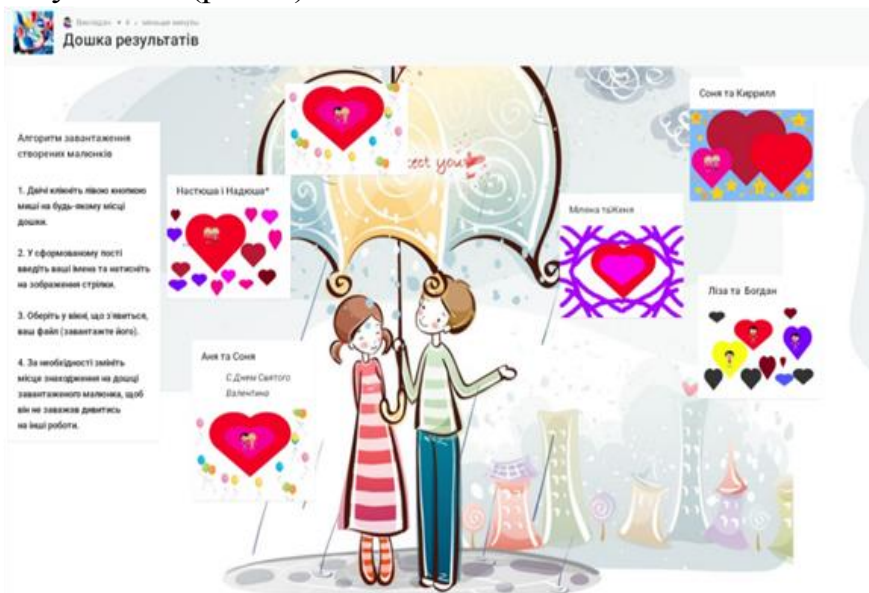


Рис. 3. Екранна копія віртуальної дошки для репрезентації результатів виховного заходу «Листівка другу» (<https://padlet.com/irir2303/padlet-45hupqo716ef>)

Після закінчення літньої педагогічної практики здобувачі вищої освіти готують відповідні звітні матеріали також за допомогою хмарних технологій: 1) індивідуальний звіт з практики та журнал роботи вожатого; 2) сценарій виховного

заходу з переліком розроблених електронних дидактичних матеріалів, що застосовувалися під час заходу; 3) веб-посилання на створені за допомогою хмарних сервісів електронні дидактичні матеріали; 4) інструкції щодо їх використання учнями під час виховного заходу.

Таким чином, здобутий практикантами досвід використання хмарних технологій під час літньої педагогічної практики, зокрема у дистанційному форматі, є цінним, дозволяє набути практичних навичок онлайн-взаємодії з суб'єктами освітнього процесу. У майбутніх учителів формуються професійні компетентності, розвиваються педагогічні, організаторські, творчі здібності тощо. Проте, варто враховувати методичні рекомендації щодо проходження літньої практики в Інтернет-просторі. Важливим є дотримання принципів формування готовності до застосування хмарних технологій для різних форм організації онлайн-спілкування, виховних заходів та занять.

Список використаних джерел:

1. Top 100 Tools for Learning 2022. URL : <https://toptools4learning.com/?fbclid=IwAR28p5c22154IdVjKR76Y1iaYr08Xq27aLnKHCLvdWw9G0RFo1u45Ththcg>
2. Воронка М. І., Проценко А. А. Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності вчителя в умовах реформування освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (гол. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. 69(2), 57-62.
3. Харківська А. А. Літня педагогічна практика в системі професійної підготовки майбутніх педагогів. *Обрії*. 2016. №1, 72-75.
4. Хміль Н. А. Теорія і практика формування професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Держ. навч. заклад «Донбаський держ. пед. ун-т», м. Слов'янськ, 2021, 634 с.

САЙТ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ

Косовець Олена Павлівна,
старший викладач кафедри математики та інформатики, кандидат педагогічних наук
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, м. Вінниця
kosovets.op@vspu.edu.ua

Бияковська Віталіна Михайлівна,
магістрант спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика)
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, м. Вінниця
vbiakovska@gmail.com

Використання цифрових технологій суттєво впливає на сучасний освітній процес. Велику роль в освітній діяльності відіграє використання веб сервісів та сучасних мережевих технологій. Освітні вебсайти допомагають зробити навчальний процес цікавим та інтерактивним, використовуючи при цьому усі засоби подання навчального матеріалу, такі як відеоуроки, інтерактивні завдання та інформаційні матеріали подані у різному форматі.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

Упорядник: І.А. Твердохліб

Матеріали подано мовою оригіналу



Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84/16
Папір офісний. Гарнітура Times New Roman.
Умов.друк.арк. 13,485. Об.-вид. арк. 15,230
Наклад 300 прим. Зам № 168
Віддруковано з оригіналів

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 1101 від 29.10.2002 (044) 234-75-87
Віддруковано в друкарні Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (044) 239-30-26

